

САНТ ОЛОХ

Х а н ы а т

1931 сылгалтынны
15 күнүттэн тахсар

ССКП ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЯ
ДЕПУТАТТАР ОРОУОННААБЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№125 (6573).

1987 сыл. Алтынны 15 күнэ.
ЧЭППИЭР.

Сыаната
3 харчы.

Туругурдун героическай
советскай норуот уонна ки-
ни бэрэбиэркэлэммит аван-
гарда—Советскай Союз ле-
нинскэй Коммунистическай
партията!

Улуу Октябрьскай социалистическай революция 70 сылыгар ССКП КК ынырылара

1. Туругурдун Улуу Октябрьскай социалистическай революция 70-с сылын туолуута!
2. Кини аймах историятыгар сага эрамы арым-
быт Улуу Октябрьскай аймах!
3. Владимир Ильич Ленин ата уонна дымалата
үлэлэр тухары тыыннаах буолуохтуннар!
Ленинскэй гвардия ветераннарыгар, революция
уонна гражданскай сэрин кыттылаахтарыгар чизэ
уонна албан аат!
5. Октябрь дымалатын, советскай Ийэ дойду
күтүүн уонна тутууга суох буолуутун иһин охсу-
һуута охтубут геройдарга саас-үйэ тухары албан аат!
6. Туругурдун рабочай кылаас, колхозтаах бааһы-
най аймах, народнай интеллигенция тулхадыйбат
союзтаһыылара!
7. Туругурдун героическай советскай норуот уон-
на кини бэрэбиэркэлэммит авангарда—Советскай
Союз ленинскэй Коммунистическай партията!
8. Коммунистар! ССКП XXVII съездин курсун
олоххо дьаныардаахтын уонна утумнаахтык, боль-
шевиктык олоххо киллэрин! XIX Бүтүн Союзтаа-
бы партийнай конференцияны уларыта тутууга сага
сигиниллэрдээх, боччумнаах түмүктэрдээх көрө-
бүт!
9. Советскай Союз үлэһиттэрэ! Общество олохун
уларыта тутуу, синардны революционнай дымалатын
айымнаахтык олоххо киллэрин!
10. ССРС үлэһиттэрэ! Экономиканы салайыы ре-
форматыгар активнайдык кыттын! Экономическай
иштиннэ-көрүүнү баһылаан! Хаһаайыһылар сага
нымаларын, бастык оһууты, үлэни тэрийи уонна
кооператив прогрессивнай формаларын, хаһаа-
тыбаннай ахсааны уонна бэйэни үбүлэниин хорсу-
нуу олоххо киллэрин!
11. Советтар дойдуларын үлэһиттэрэ! Сир ахсын
уонна туохха барытыгар олоххо активнай позиция-
ны тутуһун, дьаныардаах үлэни Ийэ дойду модун
кыаһын бөдөрөгөтүн! Социалистическай куоталаһы-
ны тэнийтин!
Уларыта тутуу эрчимин—социализм дымалатыгар!
12. Агропромышленной комплекс үлэһиттэрэ! Ас-
уеа программаны толорор иһин дьаныардаахтык
охсуһун! Интенсивней технологиялар, хаһаайыс-
тааһы ахсааны баһылаан, коллективнай уонна дьин
иэргэниин бөдөрөгөтөһүннэ тэнийтин, тыа сирин со-
циальной проблемаларын эрчимнээхтик быһаарыҥ.
13. Советскай ученайдар, конструктордар, саганы
айааччылар! Экономика түргэн тэтиһин сайды-
тыт, дойду производствотын аан дойдутаары үрдүк
таһымга таһаарыһы хааччыйар тутуах научнай-
техническай проблемалары быһаарыҥа кыһамны-
гытын түмүт!

14. Советтар дойдуларын үлэһиттэрэ! Байыт
үлэһиттэр, үлэ коллективтар уонна
общество бүтүнүттүгэр дьиннээх хаһаайыһы-
нан буолун!
15. Советтар дойдуларын гражданныар! Социали-
стическай эспэр-майгы уонна социальная эспэрдээх
буолуу үрдүк принциптарын бигэрэгэтин! Бюрок-
ратизмы уонна волокитаны, хаһытпаан тэнигэлэ-
һини уонна интимни эрэ буола сатааһыны сору-
нуулаахтык туоратыҥ!
16. ССРС гражданныар! Дойдуну салайыыга ак-
тивнайдык кыттыҥ, инициатива-биллэрин иһини,
критиканы уонна бэйэни критикалаһыһы сайына-
рыҥ, ирдэбиллээх уонна эппэтиннэстээх буолууну—
социалистическай демократия араахсыпат бэлэ-
рин үрдэтин!
17. Народнай депутаттар! Кэлди экономика
уонна социальная сайдыы, норуот социалистическай
бэйэни салайыһымын принциптарын олоххо киллэ-
рингэ Советтар оруолларын үрдэтин! Олорор дьин
тутуу, медицинскэй хааччыйыһы туһаарыы про-
граммаларын олоххо киллэрингэ үлэһиттэрэ, иһин-
дэһиннээх бүтүнүттүн туруорун, чэгиэ-чэбдик олох
культураһын бигэрэгэтин!
18. Советскай профсоюзтар! Партия экономичес-
кай уонна социальная политикаһын олоххо киллэ-
рингэ эрчимнээхтик кыттын! Ула уонна обществен-
най дьиниһиннээх бөдөрөгөтүн! Үлэһиттэр интэ-
риэстэрин хабарыһаабыһа көтүскээн, иһиндэр үлэ-
һит уонна олорор усулуобуйаларын туһаарыҥ!
19. Комсомоллар! Уолаттар уонна кыргыттар!
Улуу Ленин нэбилэстэбэтин баһылаан! Үрдүк кө-
дүүстээхтик, айымнылаахтык, активнайдык үлэ-
һиттэ үөрэһин!
20. Советскай Союз үлэһиттэрэ! Уонсай дымалара
хас биридиибит үрдүк көдүүстээх үлэһиттэр, чопчу
кылаатын социалистическай Ийэ дойду бары өр-
түнүн сайдыытын түргэтэтиһин, 1987 сыл быһаа-
наах соруудаһарын ситиһиннээхтик толоруоһун!
Производство бастыһынарыгар уонна нонаторда-
рыгар чизэ уонна албан аат!
21. Туругурдун советскай дьахталлар—улары-
та тутуу активнай кыттылаахтара, эдэр солбугу
кыһамнылаах интэриэстэр!
22. Үрдүк уонна орто оскуола үлэһиттэрэ! Үө-
рэхтэһини уларыта тутууну утумнаахтык олоххо
киллэрин! Үөрөх олоху кытта сибээһин бөдөрөгөтүн,
үөрэһиттэр уонна студенттар чиг биллэлээх буо-
лууларын иһин охсуһун!
23. Табаарыстар! Тулалыыр эйгэни харымтыр
туһугар күһүтэ кыһамныгытын уурун! Айылда ре-
сурсаларын туһаныыга харыстабыллаахтык, хаһа-
йыһыны сымнаһыһыҥ!

24. Культура, литература уонна искусство ден-
теллэрэ! Революционнай уларыта тутууларга, ула-
рыта тутуу күүрээһингэр дьүүрэллээх айымнылар
айым! Общество духовнай өртүнөн байыһытгар ак-
тивнайдык көмөлөһүн!
25. Советскай Союз гражданныар! Партия уонна
норуот революционнай ааспыт иэһиннэри үөрэтин!
Аһа дойду летоһынын албан ааттаах страницаларын
өйгүтүгэр-санааһытгар харыстабыллаахтык илдэ
сылдыһын!
26. Туругурдун тулхадыйбат быраатты доһор-
доһуунан ыһа түмүлүбүт ССРС норуоттары улуу
элбэх национальностооһа союзтара!
27. Туругурдун социалистическай интернациона-
лизм уонна советскай патриотизм!
28. Советскай буюуһуннар! Бойобуой бөлөм буо-
лууну уонна маастарыһыттан утумнаахтык сайы-
наран иһин, воинскай дьиниһиннээх бөдөрөгөтүн!
Советскай норуот айымнылаах үлэһит, социализм
ситиһиннэрин кыраһыттык арааччылаан!
Аһа дойду Улуу сэринтин ветераннарыгар уонна
интернационалист буюуһунгар чизэ уонна албан аат!
29. Туругурдун Советскай Социалистическай
Республикалар Союзтара—Улуу Октябрь төрөбүт
дойдута!
30. Социалистическай дойдулар норуоттарыгар
быраатты эбэрдэ!
Быраатты дойдулар биригэ үлэһиттэрэ дьини-
һэтин, социалистическай доһордоһуу бөдөрөгөтүн!
31. Коммунистическай уонна рабочай партияларга
итин эбэрдэ! Бары дойдулар пролетарийдара,
холбоһун!
32. Империалистическай колөһүннээһини, батта-
ла-үктэли, неоколониализмы утары, көгүл уонна
тутууга суох буолуу иһин охсуһааччыларга төлөн-
ноох эбэрдэ!
33. Аан дойду норуоттара! Ядернай кутталы ута-
ры, сэрин сөһүнүн үлүһүйүүнү тохтотор иһин, агресс-
ия уонна милитаризм күүстэрин уодуганнаһыр
иһин, бары бүтүүн эйгэни чөлүнөн хаалларар уонна
бөдөрөгөтөр иһин туруунуҥ!
34. Туругурдун Советтар дойдуларын тас политика-
та—идерий сэрин эбэ суох аан дойду, аан дойду-
таары биригэ үлэһиттэ, социальная прогрессе по-
литиката!
35. ССКП XXVII съездин ленинскэй революцион-
най курсунан—советскай дьону үтүгэй олоххо ти-
риэрдэр эйэ уонна уларыта тутуу суолунан иһинбит
дизин!
36. Туругурдун Маркс—Энгельс—Ленин улуу
революционнай үөрэхтэрэ!

ЮБИЛЕЙНАЙ ОХСУУЛААХ ВАХТАБА

ОХСУУЛААХ ҮЛЭ РАПОРА
ССКП райкомугар,
райсовет исполкомугар,
ЫБСЛКС райкомугар
«Якутагропромстрой» ПМК-тын коллектива Улуу
Октябрь 70 сыллаах юбилейин көрсө икки сыллаа-
бы быһаанын 5199000 солк. үлэни—толорорго
ылыммыт эбэһээтэлиһиттэни болдьоһун иһиннэ,
аһырдых мыйын 12 күнүгэр, толорбута иһиннэ үлэ
кээмэйин бу күнүгэр 5850000,7 солк. тиэртэ.
Олорор дьинэлэри тутууга райсовет депутата Д. Д.
Адамов салайар 34 иһиннээх биригээдэтэ сыл са-
далыһыттан 550,5 тыһ. солк. үлэни толорон, бы-
лаанын 72,5 тыһ. солк. куоһаран иһэр. Биригээдэ
юбилейи көрсө 12 квартиралаах дьини үлэһэ кил-
лэргэ соруутанар. К. К. Павлов уонна Ф. Ф. Кон-
стантинов салайааччылардаах ноллохх үлэһиттэрэ
тодус ыһа туһааннааһынан 1632,7, 1615,1 кубо-
метр маһы хайыттараннар, үрдүк тэһини ылаһылар.
Коллектив Улуу Октябрь юбилейи эссе үрдүн
ситиһиннэрдээх көрсөр туһугар дьулурун, кыһам-
нытын түмэр.
Мехолонна начальнига Н. АРТЕМЬЕВ,
партийнай тэригэ секретара З. СИБИРЯКОВА,
профком председателе И. ЭВЕРСТОВ,
комсомольскэй тэригэ секретара Н. ДЕГТЯРЕВ.

Уүтү-аһы
үрүлүмэллэр
«Мындааһы» совхоз
Соловьевтаабы отделение-
тыгар хас да ыанньыксыт
«Пятилетка икки сылын
былааннарын — Октябрь
юбилейи көрсө» дизин
хамсааһыһыттан эбэ-
һээтэлиһиттэрин толор-
дулар. Онуоха саамай үр-
дүк көрдөрүүнү Егор Со-
бакин ситистэ. Кини пяти-
летка садалыһыттан
фуражнай ыһах ахсыттан
5501 килограмм ууту ма-
та. Уут ыамыгар 25-һис
сылын тохтоло суох үлэ-
һитр Анна Дмитриевна
Иванова бу хаачыстыба-
най көрдөрүүнү 4496 ки-
лограммга тиэртэ. Түөрт
тыһыһыһааһа кирбиһин
эссе биһи иһин куоһарда.
Ол — «Юность» ферма
наставнига Анастасия Сте-
пановна Брызгалева. Ити
курдук эдэр ыанньыксыт
Анда Иванова юбилейи чизэ-

һигэр ылыммыт эбэһээтэ-
лиһиттэни эһиз аһара то-
лордо.
«Юность» ферма стар-
шага Мария Григорьевна
кыһамнылаах үлэһит
туспа бөлөһүннэ наада.
Кини отделениега 13 №-
дээх СКТУ-ны бүтэрэн
комсомольскай десантынан
үлэһит тахсыттыт иһин-
дэһэ кэлбитэ. Кыргыттар-
тан үгүстэрэ дуоһабарда-
рын болдьодо бүтөн дойду-
лаабыттара. Оттон Маһа
фермага үһэ сылын хаа-
ларга быһаарыһа. Дьу-
луурдаах үлэһит аһа та-
баарыстарын холбоһуудары-
нан Улуу Октябрь юби-
лейи көрсө икки сыллаах
былаанын толоруоһа.
Фермалартан «Илгэ»
ордук үтүгэй көрдөрүү-
лээх. Маһа ыанньыксыт-
тар алтылар. Старшайда-
ра — Егор Собакин. Кол-
лектив юбилейдаах сыла
хас биридин фуражнай
ыһахтан 1767 килограмм
үүтү ыһа эбэһээтэлиһи-

үтүгэйдик Эрлих Эрли-
тин аатынан (электромон-
тер М. Г. Протасов), Су-
буруускай аатынан (В. С.
Пронин) совхозтардаа-
бы участантар үлэһиттэ-
р. Бу участантар об-
щественнай суоһу кыста-
гы тэрийиһэ ылыммыт
соруудаһарын толортооту-
лар.
«СО» корр.
Кэлэр сыл
суомугар
«Агропромхимия» 4
тракториһа — И. П. Ста-
ростин, А. Н. Арханов,
Н. Д. Макаров уонна Вик-
тор Сивцев сыллаары бы-
лааннарын толордулар.
Т-130 трактор хаһааһы-
на Иннокентий Пронин
2548 эталоннай гек-
тары онорон быһаанын
348 эталоннай гектарынан
куоһарда. Оттон Виктор
Сивцев уонна Анатолий
Николаевич соруудаһарын
туһааннааһынан 62—30
быһыһыһынан аһара то-
лордулар.
С. КУЗЬМИН.

**Бүгүн оройуонга политической уонна
экономической үөрэх дьыла сабалана**

Кырдызас
пропагандиһы
чиэстээһин

Сотторууагыта ыт-
тылдыбыт пропаган-
дистар оройуоннаагы
семинардарын бэлэ
түгөйүнэн республика
бир бастыг" пропа-
гандиба Л. А. Дьяко-
новы чыстээһин буол-
да.

Лука Афанасьевич идэтинэн учуутал. Ол эрээри үлэһиттэр политическай, билиилэрин-көрүүлэрин үрдэтиннэ, иккис идэ оностубута быданнаата. Кини манньк эппиэттээх сородуары адыас эдэригэр тулпуга. Онтон ыла партия идеяларын дьонго-сэргээ тиэрдингэ ейүн-санаатын барытын ууран, күүһүн илэвин харыстаабакка сыраласта. Лука Афанасьевич бочуоттаах сыһыалаһага олордор даҕаны пропагандаһытын тохтолотого. Үгэс курдук, ааспыт сыллааҕы үөрэх дьиэтин үчүгүйдэ түмүктэбита. Лука Афанасьевичка Саха АССР култура-тын үтүөлээх үлэһитин аата интэриллибитэ.

Т. А. Дыконов семинарга бейтатин үзетин опытынан көрсөтө, пропагандиынан үзлөбүнүн түмүктүүрүн туунан этен туран, эдердөргө субама бирде, СССР райкомун секретара А. С. Птицына кини дону үзөтүн генингизиллербиз мылаата, үзөт, умудлубатын тоһоодоон бэлнэзөтө, Кырдаас пропагандиса СССР райкомун, райсовет исполкомун Бочуотунай грамотата уонна өйдөбүннүк бөлөк туттамылына.

«СО» корр.

Орбуудын пропагандистар политический уонна эконо-
мический үөрэх сана дыйлыгар кичэллээхтик бө-
лөмнөнүүдэр. Эдэр пропагандистарга утахан көмө-
нөн оныттаахтар суббэлэрэ-амалара буолар.

Синиокаа олыттах пропагандастар (хагастан) Р. М. Саввин (оройуон киинэ), М. М. Иванова (Одүүлүүн) уонна Е. А. Слепцова (Мутудай) эдэр пропагандастары Н. С. Захарованы (Волтоно), В. П. Адамовы (Холтоно) уонна Ю. П. Махаровы (Болтоно) кытаы.

П. Оконешников фотота.

ҮЛЭБИТ—ИННИБИТИГЭР

Бийнхээ, «Чурагчы»
сөвхөз парткомугар, пар-
тийнай кабинет бгыдырын
кыстыгы көрсө оройуонга
бастакынан тэрэлдигбэтэ.
Вилдэн турар, кабинеты
сүүгүвэр туруорууга
ССКП райкомон өттүтүн
улахан көмө оҥоһуллубу-
та, туһааныаах эппииттээх
үлэнигэр тахсан быһаччы
ыйан-көрдөн биэрбигтэрэ,
тэрээни муннаады ыппы-
гытара. Онон тэрэлди-
бит методическай совет
лэтин былаана оҥоһул-
лубута. Ол кэнниттэн эконо-
мическай үөрөхтээһин
совета тэрэлдигбэтэ. Ити
советтар 5-тин чилиэннээх
буолбуттара, ыйга биридэ
түмэстлэрэ. Олорго пропа-
гандистары отчуоттатан
үлэлэригэр көмө оҥоһул-
лубута. Мин салайбыт ме-
тодическай советым пар-
тийнаа политическай, эконо-
мическай үөрөхтээһини-
чэ 3 төгүд боппуруоһу
бэлэмнээн ниллэрэн,
дүүтүгэ туруорууга.

Кабинетлытырлар ирдә-
нәр аналлаах муьнуктары
огоруну урутаппынт.
Пропалаидиетарга анал
со иадьнай - экономичес-
най сайдыыны тургатэтин
уонна производствонь ин-
тенсификациялааьын про-
блемаларын уорэтингэ ик-
ки муьнук огорбуьнут.
Олорго методическай ыры-
тылыр, уорэх программа-
лара, сага литература, о.
д. а. кордоруьллэр.
«Агатордара нэмэ» ви-
тринага матырыяллар,
оперативнай дааньаьдар
вирикьлэртэтин көрөн,
уларытыллан иьэллэр. Ин-
тернациональнай, патри-
отическай иитингэ — эки-
туспа муьнук. Кабинетка
«Информационнай кини»
баар. Маьна оройуон рес-
публка экономикага,

культурагн сайдыгтын
көрдөрөр статистиеснай
материйаалар түмүллэл-
лэр.

«Маннайгы сүүхч партиянай таргалалэр бойбоной дьогурдарын керүү бара туур» дьен уовсый таболоох стэндобит саамай улахан мьэстэни, ылар. Манна энэс ирдэннлэр испиннэктэри, кириинлэри, экраннары эгин толору оторбулут. Ону таһынан туолуу хотуруолун аһан кэрдөрөгө быһаарынан анал сиртэрдээх витринаы оҕорбулут. Ааспы сылга манна парткоммут дьаһаллара олорхо киниринлэрин кэрдөр сатаабылпыт. Секретарь картонна толорон биэрэрэ, ону ирдэһини мунг оторорум. Быһыл аны ССНП райкомун уураахтарын хотуруодданыны эбэн тарьыахпыт. Бу стэндэгэ политэкономическай үөрэхтэһиниңгэ истээччилэр сыдыыларыан экрана киллэрдилбитэ.

Кабинеттүүтүгүр ордун
сый икнне атарыттан про-
пагандистар, соокоз спе-
циалистара уо. д. а. илал-
дырытаныларыла абилан-
дыр. Атардас Сылан нэ-
иинизгэр 30-ча пропаган-
дистахалыт. Ый ахсан
араас мууннахтары таһы-
нан оройуон республика
представителлэрэ кыт-
тыллаах семинарлары та-
риибиллэнт. Уопсайынан
кабинет туһалаарын бары
итэһэллэлэр.

Бастың пропандистар үлэлэрин олгытын таргатыыбыт ситэтэ суох. Итин учуоттаныахпыт. Уонна оттон үлэллирбит-хам сыырбыт өссө да иннибитигэр турдаса дин.

Е. ПИНИГИНА,
парткабинет сэбиздиссэйэ.

«Чурапчы» совхоз кини ашаратыныяры сыхауааа партиный тархат секретарыны багырыан В. П. Максимов. талдылыбыт гар парком биллар-аастер кеману онорбута. Кэ-ан партиный тархат бобобуой дыакурун корууну тарыны турдугар секретары очтуоттатан, баар нтэ-раастер туоратынаа чопчу сорунтары турдубута, субалары биэрбита. Олархэри онтон солтоох тумук онкохуллубатааын, ула-дыаабатынан улунуарыла-лыбытын соторуутаадыта буолан аастыт очтуоттуур-быыбардыыр мунньахх коммунистар сытына критикага тартылар.

—Секретарыт уксулар бэйэтин тустаах улута ал-бадын, онтукаа кыайтар-батын аадытаа кунун-дытыын ыытта,— диил эт-те, холобур, Н. В. Мака-рова.

— Наар үрдүкү тэрилтэлэр ыйыыларын көтөһөн олоруу баар. Билиги тэрилтэбит солхоз киши аппаратыгар авторитеты кыйаан ылбата, — диген абыя эгэр Р. Р. Степанов.

Кырдкы. партиянай
тэрлэтэ уота-күөлү суох
үлүһүнүн үбүһүлүүр чач-
чылар адыһара сүөхтэр.
Атыттарга холобур көрдө-
рөрүн онуктэр, кини ал-
ларактаагы тэрлэтэ сыз
устата 7-тэ эрэ муннах-
таабыт. Онно даҕаны ук-
сугар үрдүкү органин
дьаһадларыттан үөсүөн
тахсар соруктар дүүллэ-
биллибиттэр, уопсай содус
тыллаах-астоох уурайхтар
иллибилибиттар. Эсөс биир
муннахтара үс тогул ко-
һо сылдыбыт. Коммунист-
тар Федоров С. С., Сле-
цов И. Ф. ити муннахтар-
га биргиз даҕаны тыл этэр
көрбөтөхтөр Кыайан дьа-
һамматах түмүгөр. Чурап-
чыга олорор биир комму-
нины учуокка млыбтытара,
быһыт биир эрэ муннах-
ха көлө сылдыбыт. Усу-
яһуһу талееһуну хойуу-
таны, бөл мыйан көтүтүү
таһаарыһлар эбит.

Партийнай, тэрилтэ бо-
лобуой дьобурун көрүүгэ
хүтүүннээх үлэ тэрилли-
бэтэх, онуоха анаан ылыл-

БИЙМЭХЭ ЭППИЭТТИЛЛЭР

Хаймат бу дымл бала-
бан ыйын 29 күнүзүдө
нүмөрлөргө бөчөтатимат
С. Попов «Витамин сы-
ға үзүлөбөт» дизи суула
сигналыгар Субуруускай
аатынан совхоз Хатылы-
таагы отделениетын у-
правлякшайа П. В. Пу-
дов уонна партийнай тэ-
рилтэ секретара И. Н.
Харлашьев маннын э-
ппэттэтилэр:

«Гидролонный үүнээ-
йини үүнээрингэ бэлэм-
ненин бытаарбытын ту-
хунан суруйуу уонна
звеньевой Л. Н. Чичи-
нарова аадырыһыгар
кирибит критика сөптөөх-
төр. 200 кв. м нэһинээх

Партийнай олох: отчуоттар, быыбардар

Уруккулуу,
үөтө-күөһэ суох

лыбыт бытаны тохтубут.
Устабынын корулуубут
эбозинастарын толоруула-
рып туругар 3 кинини от-
чуттатарга быланнаа-
быстарынан софтох Г. Н.
Моластареву истабиттар.
Учусуна турар СССР 14
индустриеттан 5-тарин
рух кытта баскадаларин
мытыдыбыт.

[illegible]

— Ныраы билигин да-
ны оле гурар. Ол эрэри
мин онко тутатына дыһал
ылар, этини-хаанынан
ылдыан дингизэхтик үлө-
лэр ветеринары, зоотех-
ныгы көрбөлүн. — диир
кырдыаас коммунист А.
С. Сивцев.

Кини халлааыстыбанна-

Яа суурь буолууну, ыһыллыны тохууну утары партиейнай ырыпта охсуснартара ыһыллыан-абаран туран баһытхата. Тобо эми оробуон республикэ тас оттулариттан тийэс сүөһү аһарыгыч иһэ оҕорто, сызымнар сөөххөтүн 2 км сиргэ үүнүһүрүт күөх ыһыллыларын сүөһүгэ ыһаттылар. Мындарааһыта өрүһүнөл көлбүт комбинатор хараллыта эмпи мөлтөх. Аһардак муһинах буолар күнүгэр даҕаны Ойбон Күөл ферматын биһир хотонун сүөһүтэ аһаабакка туораабытын, ол кэлигэ ыһылыга соломо тобонун, тизаллибит дулаһы сүөһү үрдүттөн таһас сылдьан сиһирин кайдак сыһалыһыһа сөбүй?

Күнн аппараттаады
партийнай тэрилтэ совхоз-
на дьыала туругар эппитэ
экине сүкүөхтээх. Бу
өттүкөн ылар буолуохха
тэрилтэттөн ыйытыллыах,
ирдэннэллэх айылаах эл-
бэх. Көнникки сылларга ха-
наайыстыба государствен-
най былааннары торон
инэр. Юбилейдаах сыл III
кварталын түмүгүнэн үү-
тү, эти государственна тут-
тары былааннара туол-
батылар. Виир мьактан
ортотунан сыччах 939-туу
кг эрэ үүт мьанна. Ити
оройуон өгтө көрдөрүү
түтүн 273 кг-нан намы-
нах. Сыл садаланыгарыт-
тан 200-тэн тахса сүбүө
туһата суох өлдо. Ныйрой
деловой тахсыыта баара
эрэ 53 бырыһыанга тэг-
нэстэ. Ол үрдүнэн быһыл
даланы ынары буоһатыы

Сыяхтаагы партийнай
төрүлтө секретарынан
Елена Павловна Динигина
таалымна.

Муньбаха ССКП райкомун бастаны секретара Г. М. Сысолятин кыттан тыз этте.

С. ПОПОВ,
наһыят аналл. корр.

«Сүүс мал бийр сүүр-
дэлнэ» дээн зэмтхэнэ
бэчээтхэмнэ. Онууха
Карл Маркс ааһынан
солхоз парткомун секрет-
тары Г. С. Колесов ман-
һыг элһээтээтэ.

«Нэхлэгийн» агаан олонд хөгжлээ урлан эрхийг тухунан суруйуу илрээхтээх. Бийд он-оо ууну хаайрга анал-лаах икки бийдт тугул-дубута. Аны саас хөгж-лүү уунан толоруу бончу-руулх бийаарыгтар совхоз директорын э. т. М. Н. Павлов партийнай мунхнах уураагмын со-рулахтанна.

Совхозтан кыра сүөһүлэри көрүүгэ ылбыт ылдары уунан автомашинна хааччыылда.

Сүөһү иитиитэ: 1987 сыл алтынньы 1 күнүнээҕи сводка

СОВХОЗТАР	Сүүхүдэхсанаа				Эти государство атындааһын (центнер)			Үтүү государство атындааһын (центнер)			Биир фурахлахтан иланна (кг)			Сүүхү өлүүтө				Төрүүх ылыдынна		Ынаарь буюотым
	млах сүүхү	о. н. млах	сыгары	о. н. бина	млахы былан	туолла	1986 с. д	млахы былан	туолла	1986 с. д	млахы былан	туолла	1986 с. д	млах сүүхү	о. н. нэрэй	сыгары	о. н. кулуи	нэрэй	кулуи	
Карл Маркс	1864	663	1232	592	800	1166	+81	7840	6978	-562	1402	1309	-58	73	35	31	-	568	360	691
Субуруускай	2531	838	2042	866	1040	1223	-212	10350	8823	-875	1390	1125	-150	107	32	29	-	604	510	1048
Эрилик Эрнестин	5202	1544	3479	1615	2320	2997	-1043	17100	16082	+481	1249	1220	-1	144	95	42	-	1452	1048	1940
«Туранчы»	4020	1270	2709	1104	1760	1858	-188	14430	12102	-2453	1234	994	-43	202	149	39	-	1081	700	1455
«Мындаааайы»	2972	914	2157	957	1240	1396	-67	11930	10521	-762	1495	1280	-67	90	43	37	-	883	584	1254
«Мугудай»	3630	1185	2687	1173	1440	2401	-463	13850	14780	-1186	1401	1393	+35	82	45	60	-	1111	836	1542
Оройуон үрдүнэн	20219	6414	14306	6307	8600	11313	-1693	75500	69279	-5143	1327	1212	-34	698	399	236	2	5498	3910	7030

Госстатистика оройуоннаабы информационнай-суоттуур бюрота

Комсомольская тарилталарга ЧОПЧУ ЭТИИЛЭР ИНИЛИБЭТИЛЭР

Оройуоннаагы агропромышленнай холбоһук советын иннинээдн комсомольская тарилта учуоттар 6 ЫБСЛКС чинилэр тураллар. Кинилэр бары—тыа хаһаастыбытын специалистар. Ол курдук, комсомолецтар ортолоругар 2 ветврач, 2 сунал ыгырыыга сылдар ветеринарнай фельдшер, 2 ветеринарнай санитар бааллар.

Ол эрэри секретарь Тарогунова отчуотуур дакылаатыгар кинилэр, комсомолецтар, специалист быһытынан анааларын хайдах толороллорун, ол эбэтэр туһааннаах үлэлэригэр туох ситиһилээхтэрин, былааннаахтарын туһунан истибэтбит. Быһыл, билларна курдук, оройуон ыччат-комсомольская фермаларын коллентитара республикада биэр идэлээхтэригэр ыгырыылаахтар. Оттон кинилэр, специалисттар, комсомолецтар буолан туран, ити туолуутун хааччыыга үлэлэниэхтээх этилэр эбэтэр. Ол туһунан эмнэ ахтыллыбата.

Отчуоттуур дакылаака пропагандастар Василенова уонна Новгородов буруйдарынан экономикай үөрөх оскуолатын занятиелара көтүгүлүнүлэр диир этилиннэ. Итэбэс кырдыктаах. Ол

эрээри комсомольская тарилта хас биридн комсомолец бэйэ биллэрин хагатынан хайдах дыарыктымытын контуруолаабыта. Ыйытыгы туруорбута буоллар ордуу көдүүстээх буолуох этэ. Шефтанн үлэтэ эмнэ тохтуубут. Эрилик Эристин аатынан совхоз Хадаардаагы отделениетын «Кырыс» ферматын кытта, бал, дуогабар да түбэриллибэтэх. «Комсомольская прожектор» эмнэ үлэлээбэтэх.

Комсомольская ула уота күөһэ суох буолуутун биричиинилэрэ ханныктарый? Секретарь ону ыччаттар пассивнайдарынан быһаарар. «Туту эмэ тарыйарын тынаахха, наар кыаллыбатын эталлар», диир кини. Бэйэ өттүтэн көрүлээһин эмнэ суох. ЫБСЛКС чинилэрэ Пермякова 4 күн, Седалищев 3 күн борогуулаабыттар. Үлэ күннээдн режимин да тутуспат буолуу чакчыллара бааллар. Онон комсомолецтар бэйэлэрин ыччат бастаан иһэр арагата буолуохтаах анааларын ситэтэ суох толороллор диир түмүгү онорорго күһэллэрин. Бу туһунан комсомолецтар өссө биридэ түмсөн көпсөтэллэрэ, үлэлэригэр уларыта тутууну киллэрэллэрэ наада. Итиннэхэ, кылаабы

найа, хас биридн кини бу үлэтэ кыпаккытын ууруон наада. Холобур, дакылааты дүүрүлээһинэ кыттыбыт үс комсомолецтан хайалара даҕаны итэбэһи хайдах туоратаахха себун туһунан өтпөтүлөр, барыта үрдүнэн саба быраар. «Ылаан туолбатах. Иннин өттүгэр үчүгэйдик үлэлэниб»,—дигэн буолла. Оттон урукку да өттүгэр ити курдук этии абаар эбитэ буолуо эбэтэр. Чопчу дыаһаллары бэлэтиэххэ.

Иккиннин, партийнай тарилта өттүтэн эмнэ мөлгөх. Маныаха анаан миннээн сыннарыллыбыт коммунист Е. Е. Васильев субу эрэ муннаахха кэлэн. «Бу комсомольская тарилта сүрдээх кыра тарилта эбит»,—дигэн билэ сатыы сылдар. Инники өттүгэр ити эмнэ учуоттанын наада.

Биһиги ураты эппиэтээх кэмсэ олоробут. Субу сотору кэминэн Улуу Октябрь 70 сылын бэлэтиэхпит. Оттон салгыы Ленинскэй комсомол 70 сыллаах юбилейигар бэлэмнэни сараланыа. ЫБСЛКС XX съезин уураахтарын толорууга субу күнүгэр эмнэ мүлчү тутуу суохтаахпыт. Онон хас биридн комсомольская тарилта, ол иһигэр ОАПХ советын иннинээдн, үлэтин-хамнаһын кэм ирдэбиллэргэ сөп түбэһэригэр тэрийэрэ, итэбэстэри туоратара эрайлар.

А. ФЕДОВА,
ЫБСЛКС райкомун секретара.

Харитина Ионовна Дьячковаһа отчуочу сыл кыһынныкытаабыта, оттон көргөһ Михаил Михайлович эмнэ итинчэ кэм устата механизаторунан үлэлээбитэ. Ветеринар быһылгы обществонай сүөһү кыстыгынын ыараханнары дууһаларыгар чутаастык ылынылар. Кинилэр Мугудай нэһилигин педескноердарын уонна дьинэ-хаһаайкаларын ыгырылларын өбөөн «Мындааайы» совхоз Волтурдаагы отделениетын «Юбилейнай» ферматыгар биридн бэйэлэрэ 30-туу борооскуну ылан көрөн-харайан эрэллэр.

Харитина Ионовна уонна Михаил Михайлович уон биэр өрө ийэтэ-арата уонна 12 сизн эбэтэ-эбэтэ дьон. Оттон ол үлэтэ иннингэс буолбатах.

Синиокка: Х. И. Дьячковаһа.

Тимир-бетон оннугар муус

ИМИДТ ТУМУЛА (Чукотская автономнай уокрун). Маннаагы порна, тимир-бетонан буолбакка, көннөрү муустан онгобуллубут пирс үлэлээн эрэр. Олорго—дьыктыл муус, үрдүнэн 2 метр халыһаах буор кутулунна. Пирс уһуна 800 метр. Билигин манна таһаары лкки төгүл туртэһини сүөкүүлэр-тиз-йаллар. Аһа тэннердара анаан сага муус пирси тутар былаан баар.

(СССР)

Научная-техническая прогресс суолугар

Билингэ тардыспат курдук

«Кадр» барыны быһаарар» дигэн кырдыктаах этинни элбэхтэ истэбит. Ол эрэри итиннэхэ кэмсэ усулуобуйалар наадалар. Быстахтык ыллаахха, специалист бэйэтин идэтин толору баһылаабыт, билигин утуһаахтык хагатынар, рабочайдары кытта үлэлээһин, үлэни на-учнайдык тэрийин, сала-йы ыһымаларын баһылаабыт буолуохтаах. Чуолаан, ситилэр тийбэтэ-риттэн производство ула-хан охсууну ылар. Ыраа-та барбакка, холобурдары бэйэм үлэлиир Субуруус-кай аатынан совхоз Ха-тылытаагы отделениетын олохтутан көрсүбүм.

Билингэ сорох специа-листарбыт контуруора эрэ олорон үлэлиилэр, үлэ чааһа бүтү да дьы-лээн хаалаллар, общест-веннай олоххо кыттарга мэлдьи бириэмэлэрэ суох аатырар. Холобур, Куль-тура дьээтигэр тариллар биэрэрдэргэ ыччаттар ир сылдыбаллар, атам саастаах иһи биэр эмэ, эрдэгэр олох да суох буолар. Ыччаты кытта үлэ тас өттүгэр көпсө-тин, бодоруһуу, кини олохунан интэриэһиргээ-һин наһаах. Оттон сов-хоз производствотын, сү-үрүннээн, ыччаттар тутан олороллор. Кинилэр оло-хо интэриэстэрин кытта аахсар, ой-санаа, эт-хаан өттүнэн сайдылларыгар көмөлөһөр наада.

Итиннэн ситэтэрэн ра-бочайдары идеология-най хааччыны болу-тустарыгар тохтуом этэ. «Сүөсүбүт күнүн» би-һинэхэ рабочайдар мунна-х дигэн ааттылар. Ол курдук, биэр халыһа-таахтык ыһыллаллар. Онубут даҕаны элдьи былаан быһытынан буол-батах. Сорох Күннэргэ аһара элбэх представи-тель түмсөн хаалан би-риэмэ билдэһиҥа буолар. Ити итэбэстэри туоратар сылтан идеология-най хааччыны советын та-оһиннэхэ дин салыһыбын. Кини үлэтин парком сү-үрүнүөхтөөх. Ким ханна, хаһан, ханнык болуруос-тарынан сылдымахтаа-ар тохчу график баар бу-тохтооха. «Сүөсүбүт кү-нэ» интэриэстээхтик ыт-талларын наадаатыгар сонуу, эһиһиһи формала-ры тобулуоха. Бу үлэни кулууп үлэниһтэригэр анараастык сүтэрин эрайлар түмүктэри би-рер кыада суох. Кыһыл мунуктар. Сүөсүбүт дьыаларын үлэлэрин ула-рыта тутуоха. Балар истэринэн ыһыллар үлэ-лэри сүрүнүөххэ, үлэ-ниһтэргэ тийиһити, ко-дүүстөөх оноргооха. Дьэ онуоха идеология-

сый совет көмөтө, сала-лар, тэрийэр, контуруол-луур оруола көстүүхтөөх. Үлэниһтэри идеология-ческой өттүнэн хааччы-һыга библиотекалар боч-чуһаах көмөнү онорор аналлаахтар. Биһиги библиотекатыгар меха-низатордарга, сүөсүбүт-тэргэ, тыа хаһаайыс-батын специалистарыгар, пропагандистарга ана-лаах мунуктар бааллар. Совхозна научнай-тех-нической информация бю-ро-та тэриллибитэ. Тыа ха-һаайысбатын специа-листарыгар аналаах ли-тератураны анаан-миннээн суруттарыбыт. Кинигэ быһастааларын, «Спе-циалист күнүн», «Инфор-мация күнүн», о. д. а. дыаһаллары тэрийбит.

Ол эрэри, хомойуох иһи, специалисттар бу көмөтө барт контуруктун сыһааннаһаллар. Науч-най-технической инфор-мация бюрота тылга эрэ баар. Ааспыт саас «Би-блиотека тыа хаһаайыс-батын специалистарыгар көмөтө» дигэн темага «Специалист күнүн» тэ-рийэн ыһыллыбыт. Ити күннээдн үлэ барыта эр-дэттэн былааннаһыллан темалар специалисттарга тийэрдиһиллэртэр. Ол үр-дүнэн сорохтор бэлэмэ суох аатынан кыттыба-таахтар. Итиннэ научнай-технической бюролар үлэ-лэрин хайысхатын чуол-кайдаабыллыт, библиотека уонна специалисттар бири-гэ, ыкса сибээстээхтин үлэлиһтэргэ дигэн сөгһөс-түһүт. Ол эрэри эмнэ тылга эрэ хаалла, ха-мсааһын таһымбата. Ити-ни специалисттар бэйэлэ-рин билиһиннэри утум-наахтын сайыннарыттан, хагатымтан муотуна са-тааһынарыттан атынынн ааттыахха сөп дуо? Кини-лэр бу туһунан ханна отчуоттууларый, ким манан интэриэһиргэхтээ-рий, ирдэбили туруоруо-хтээдүй? Билингитэ эмнэ чуолкайа суох курдук.

Специалистар үлэниһ-тэргэ хаһаайыһааһын систематыгар, олох атын да эйгэлэригэр кинирэр уларыта тутуулары, са-на көрүһиһи быһааран биэрэргэ бэлэмэ суох буоллахтарына, уларыта тутуу улаханник ата-х-танар, быһаарар куттал-лаах. Онон тыа хаһа-йысбатын специалиста-рын пропагандаист бы-һытынан оруолларын үрдэтэр, ирдэбили туру-рар уолдыаста.

М. ИУСТИНОВА,
оройуоннаагы инни-нэммит библиотека-сыйдыгы филиалын сөбүдэһсөй.

Сири оноруга оройуоннаагы XXVIII партийнай конференция уураахтара олоххо хайдах киирэллэрий?

Оройуон совхозтара уон иккис пятилетка ик-кис сылыгар сир быһа-нын үрдэттигэ, ходуһа-тан үүнүүнү ыһыга үр-дүк сорууттары бэлэстэ-миттэрэ. Сиртэн үүнүүнү ыһыга бүтэһиктээх түмүк-тэрэ таһаарыллан сезон-наагы кирбиһилэри ыһы-га ным хайдах үлэлээби-тэ чуолкайданна.

Сыллаагы эбэтэстэни-тибэ, чуолаан сүөһү-лэстыгар анаан 37 ты-тонна от бэлэстэһиннэхтэ-эрин туһунан этиллибитэ. Ол эрэри быһылгы дьыл ураты кураан буолан сүөһү аһылыгыт соро-туонкалааһынга, онтон да атын хонуу үлэлэри-гэр үгүс күүтүлүбүтэх күчүмдэйдэри үөскөттэ. Сүүһүнэн отчут оройуон тас өттүгэр оттоого, дойдуга көлүннү хайа да сылга тэҥэ суох адыһах от кэбиһилиннэ. Ол да иһин сүөһү бу сүрүн аһылытын соротуонкала-һынга бэлэстэммит кир-биһилэр ырааһынан толо-руллубатылар. Оройуон үрдүнэн бэйэ күүһүнэн соротуонкалаан барыта 18165 тонна оттонубут. Биридн совхозтарынан оттоонун түмүгэ манник (бастагы колоннада—се-зоннаагы былаан, инки-кэ—ол туолууга, тонна-нан):

Карл Маркс	3500	1716
Субуруускай	5000	2653
Эр. Эристин	9000	4079
«Чурапчы»	6500	3478
«Мындааайы»	6800	3271
«Мугудай»	6200	2968

Сүмүһүннээх аһылыг-ы соротуонкалааһынга се-зоннаагы былааннары биэр да хаһаайысба-толоорбото. Оройуон үр-дүнэн барыта 5808 тонна сийлэс угулунна. Онон сезоннаагы кирбиһи ана-

ӨНҮГЭ СУОХ ҮҮНҮҮ

Ол да ыһыллыбата. Ол сүрүн биричиинэтэ бири-дүүл мархаанынан си-бээстээн үүнүүнү оттуу хомууу совхоз аайы эл-бэх. Ол эрэри манна үгүстөр, кыһаан дыһам-манна, сүүйүүхтэрин он-нугар улаханник сүүйэр-дилэр. Бааһына үүнүү-түн оттуу ыһыга, тех-ника кыһаан туһанылы-банка, үксэ илигинэн үлэ-лээһин буолла. Ити үлэ-ни бытаардан үүнүүнү хагдарыта. Сийлэни угуу совхозтарынан манник (тоннанан): Карл Маркс—80, Субуруускай—1668, Эрилик Эристин 136, «Чурапчы»—629, «Мындааайы»—1971, «Мугудай»—1326.

Оройуон бурдугу үүн-нэрэччилэрэ даҕаны айылда соннообут мар-хаттарын мүлчү көпө-түлэр. Тыһынччанан гектардаах бааһына ку-раанга былдыһан үүнүү-тэ хомуллубата. Ол кур-дук, Эрилик Эристин аатынан уонна «Чурап-чы» совхозтар номбай-нарын хаамтара да со-румматтылар. Оройуон бурдунна анаан 4004 гектардаах ыһылаабыт-тан 884-дэ эрэ астанна. Бурдук хомуллубут баа-һыналарыттан гектартан үүнүүнү ыһык совхоз-тарынан манник: Карл Маркс—7,2 центнер, Су-буруускай—2,6, «Мын-дааайы»—7,5, «Мугу-дай»—9,3 центнер. И-ннэ тыһаан оройуон үр-дүнэн бу хаачыстыбаны күүдүрүү 6,8 центнергэ тэҥэстэ. Онон бурдугу хомуууга түмүктөр бы-лырыһытаагар өссө мөлгөхтөр.

Былларынан хортуонпуу атылааһын сыллаагы былаан ырааһынан аһа-рыллыбата. Онуоха сүрүн төһүүвэн Эрилик Эри-стин аатынан совхоз Н. Н. Новгородов салайааччы-лаах звенотун ситиһи-и-дуутун хойутатыы тэбинтэ манна эмнэ көһүннэ. «Чу-рапчы» совхоз «Мында-аайытаагар» лаппа элбэ-һи хомуйбут курдук да, государствода туттарыта адыас дуона суох—33,5 эрэ тонна. Итиннэн орду-га сиппикэ стандарт көрдө-буллэригэр эппиэттээбэтэ, атыһа барбата.

Оттон теплицада огур-суну үүннэрин түмүктэ-р хайдахтарый? Быһыл теп-лица уонсай нэһэ 7500 квадратнай метрге тэри-дэлиһитэ. Биэр квадрат-най метргэн үүнүүнү ыһык түмүктэрэ хаһа-йысбааларынан манник-тар (килограммынан): Карл Маркс—5,3, Субуруускай—3,6, Эрилик Эристин—2,1, «Чурапчы»—4,4, «Мындааайы»—3,8, «Му-гудай»—8,4. Онон госу-дарствода былаан быһы-тынан 55 тонна туттары-лаахтаада 30,1 тоннаан толорулунна. Итиннэ таһы-нан «Мугудай» уонна «Чу-рапчы» совхозтар туһаан-нааһынан 2,2 итиннэ 0,6 тонна позидору атылаа-тылар.

Быһыл Чыаһара от-делециятыгар тепличнай хаһаайысба тэрилли-и ооруурутуттар (биригэ-дүйөр Я. Г. Павлов) оло-хтоох усулуобуйага үр-дүн үүнүүнү ыһыттарэ үчү-гэй сонун.

Төрүдүгэр астаахтары үүннэрин түмүгэ бөрүкүтэ суох. Оройуон үрдүнэн ыһык нэһэ 120 гектар этэ. Итиннэн валовойуна 254 тонна турнепс хомулунна. Субуруускай аатынан уон-на Эрилик Эристин аа-тынан совхозтар туһаан-нааһынан 16 уонна 25 гектар ыһылаахтарынан кыһаан норбоко-харай-балла кураанга былды-тылар, бырахтылар. «Чу-рапчылар» эрэ ортоһуон үүнүүнү ыһылар—18 гектартан 101 тонна.

Пятилетка иннин сылы-гар сиртэн үүнүүнү хому-уу түмүктэри итиннэтэр.

А. МАКАРОВ,
ОАПХ кылаабынай агронома.

